Parašė Vaida Tulabaitė
Penktadienis, 21 Rugsėjis 2012 21:27

28 šamai per dieną, žvejyba kasdieną, šilta, saulė, plius geri pinigai, toks žūklės gido darbas Ispanijoje. Garantuoju, čia beveik kiekvienam skaitančiam seilė nutįs.

Žilvinas Žitkus, daugeliui pažįstamas iš TV laidų "Žilvino atostogos" ir "Gelbėtojai", regis, sugavo tą visų mūsų svajonę. Apie Žilviną jau rašiau prieš pora metų, tad priešistorę galite skaityti čia , o šiame interviu apie dabarties rojų.

Po triūso Olandijoje grįžai namo, bet dabar vėl užsienyje, šį kartą Ispanijoje. Kaip supratau nepasisekė čia vykdomas projektas? Kodėl? Kas tai buvo per projektas?

Kartu su kompanija "Salmolita" kūrėme naują kokybišką projektą apie žūklę Europoje. Kadangi lėšų kokybei reikia visada daugiau, nei tv parduotuvei, ieškojome būdų išlaidoms optimizuoti. Kartu priėmėme gan rizikingą sprendimą kurti laidas rusų kalba. "Salmo" atstovybių tinklas yra gan platus visose "rytų bloko" šalyse, todėl tikėjomės, jog bendras televizijos projektas rusų kalba sudomins ir kitus partnerius, tokiu budu sponsoriavimo našta tolygiai pasiskirstytų ir būtų išvengta priklausomybės tik nuo pardavimų Lietuvoje. Norisi tarti nuoširdų ačiū Kęstučiui Zabotkui, kurio iniciatyva ir lėšomis sukūrėme pirmas dvi laidas. Deja, smarkiai vėlavau montuodamas laidą. Per tą laiką užsienio partneriai turėjo progą suabejoti kūrybinės grupės

pajėgumais, taip ir atsitiko. Mano didžausias galvos skausmas buvo montažo režisieriai, tie kurie dirba puikiai - užkrauti darbais iki negalėjimo, o kiti visus tuos mėnesius maitino pažadais "tuoj, tuoj, rytoj". Vat taip traukinukas, pykštelėjęs dūmų kamuolį, sustojo vos pajudejęs iš vietos. Gana ankšta Lietuvoje laidų apie žūklę rinkoje. Tas kas yra kuriama, ekonomine prasme yra optimalu, nes kokia pirkėjų perkamoji galia, atitinkamai tokios lėšos gali būti skiriamos įvairiems marketingo projektams, o tų lėšų neužtenka norint samdyti tikrų profesionalų komandą.

Ispanijoje esi kas ir ką veiki? Kaip viskas prasidėjo? Ar tai gerai apmokamas darbas? Ar Lietuvoje įmanoma būtų iš tokios profesojos pragyventi?

Dirbu gidu žvejų grupėms iš Olandijos. Trumpai tariant perduodu savo daugiametę patirtį apie šių žuvų žūklę. Į tai įeina žūklės vietos ir masalų parinkimas, įrankių ir sistemėlių paruošimas, vietos jaukinimas ir visokių taktikų pasirinkimas pagal žūklės sąlygas.

O prasidėjo viskas taip. Pirmą kartą nuo krizės Lietuvoje išgelbėjo Olandija. Pusbrolis ten gyvena ir gyvena puikiai, turi pastovų darbą, visas įmanomas garantijas ir europinį atlyginimą. Į jį ir kreipiausi kai baigėsi "Žilvino atostogos". Įsidarbinau kompanijoje "DHL" sandėlio operatoriumi ir du metus važnyčiojau elektrinį mašiniuką rinkdamas dėžutes ant palečių. Kai stabilizavosi mano finansinė padėtis (kaip ir daugeliui tautiečių kreditas gyvenamąjam būstui spaudžia pečius), sumaniau dar kart driokstelti su nauju projektu apie žūklę... o iš to gavosi trumpas pirstelėjimas, kaip jau sakiau. Todėl nepavykus "apsiženyti" su "Salmo", nedvejodamas paskambinau į Olandijos "DHL". Penktadienį suderėjome, jog nuo pirmadienio pradedu dirbti. Meškerės ir kasdieniai reikmenys buvo mikliai supakuoti ir po dvidešimties valandų vairavimo šeštadienį popiet aš jau Olandijoje. Iš karto paskambinau savo geriausiam draugui olandui ir pasiūliau išlenkti po kelis bokalus. Jis galima sakyti mano atitikmuo Olandijoje, arba aš jo Lietuvoje. Jis pirmasis įsimylėjo šamų žūklę tuose kraštuose ir ją populiarina, dar uždirba vieną kitą kapeiką. Jau penkerius metus jam priklauso vienas populiariausių olandiškų interneto portalų apie žūklę, kuriame jis turi ir internetinę parduotuvę. Pirma naujiena, kurią iš jo išgirdau: "Zil, I sold my whole internet shop and fishing tackles for the new Dutch camp in Spain and they are searching for a good fishing guides". Jis patikino, kad drąsiai gali jiems rekomenduoti mane, nes mano, kad tokiam darbui puikiai tinku. Paprašiau paskambinti nedelsiant ir po trumpučio miego, bei papildomų 17 valandų vairavimo stovėjau ant Europos šamų žūklės meka vadinamos upės Ebro kranto. Tai štai, žmogau, kartais gali žemę graužti norėdamas surasti svajonių darbą ir gauni špygą taukuotą, o kartais kai rankos nusvyra, dzievulis paima ir palaimina.

Kaip ispanija tau kaip vieta gyventi? Ar ten tau gerai?

Parašė Vaida Tulabaitė
Penktadienis, 21 Rugsėjis 2012 21:27

Darbas apmokamas Lietuvos standartais labai gerai, į rankas moka 400 eurų per savaitę, už pragyvenimą ir maistą mokėti nereikia. Ar Lietuvoje būtų įmanoma iš tokios profesijos išgyventi? Atsakyčiau - taip, tik galbūt tada kai vidutinis mūsų žmonių atlyginimas bus toks pats kaip olandijoje - 2500 eurų. Netgi ispanams pirkti žūklės gidų paslaugas yra per brangu, todėl dažniausiai stovi ir žiopso, kai mes traukiame eilinį šamą, o jų meškerės nei pypt. Bet būna, kad prieini prie kompanijos šiaip, pakonsultuoji, juk mes visi žvejai iš to pačio molio lipdyti, matau juk, kad pavydo seilė nutįsta, kai dvimetrinį šamuką parsivelkame.

Ispanija yra nuostabi šalis gyventi, jeigu turi iš ko čia pragyventi. Visada šilta, man netgi per karšta. Jų gyvenimo būdas gan lengvas. Niekur neskuba, nuo pirmos valandos po pietų iki penktos vakaro visos parduotuvės užsidaro - "siesta" vadinasi. Po to tris valandas iki aštuonių dirba ir viskas. Atviri kaip rusai, atsipūtę kaip belgai, linksmi kaip ispanai. Kas antra savaitė čionai fiestos. Tai karūnavimo diena, tai miestelio metinės, tai dar bala žino kas ir vieną vakarą pasijunti visišku svetimkūniu, kadangi visi iki vieno išeina į gatves apsirėdę viduramžių laikų rūbais. Švenčia iki paryčių, kas keisčiausia, kad lygiai taip pat būdrauja ir vaikai, kol tėvai gurkšnoja vynelį, tie dūksta tiesiog gatvės vidury, nes švenčių metu automobiliai juda lėčiau nei vėžliai.

Ar turi ten draugų? Ar susipažinai su kokiomis žvejų pasaulio įžymybėmis?

Nu čia užklausei, kaip tau Žilka draugų neturės? Daugiausia bendrauju su anglais, labai retas ispanas ar ispanė angliškai supranta. Dėl įžymybių, tai joprst... Jei jau pas mus nereta įžymybė nosį riečia, tai įsivaizduok, kokie buratinai jie vakarų Europoje. Vienas žymus olandas atvažiavo: meškerės vos ne paauksuotos, boilius karpiams jam pagal specialų užsakymą firma gamino. Sakau jam: "nieko nepeši su tais boiliais". Kadangi palečių šamams jaukinti vandenyje visada šimtąkart daugiau nei bet kokio plauko boilių reikia ir karpiai įpratę surinkti viską, kas nuo šamų stalo atlieka. Atsėdėjo vyrukas visą dieną tuščiai, mat buvo įsitikinęs savo boilių magiška galia ir teorijomis išskaitytomis žūklės žurnaluose. Pagailėjau aš jo, paėmiau mažą plastikinį buteliuką , privyniojau 15 metrų valo, plius švinas, pavadėlis ir kabliukas su palete, nuplukdžiau į jo prijaukintą vietą, po penkių pinučių jis rankose jau spaudė įsirėžęs kaproninę virvelę. Kitą dieną kaip kempinė sugėrinėjo visas mano praktines žinias apie karpių žūklę Ispanijoje, o tai toli gražu prasilenkia su visomis įprastinėmis teorijomis.

Viena ausimi girdėjau apie kažkokį šamų žvejybos čempionata, papasakok.

Čempionate kažkas panašaus į tą karpininką tik pasauliniu mastu. 90 proc. dalyvių yra turtingi dėdės su prabangiomis valtimis, kurie apie šamų žūklę nusimano tiek, kiek aš apie mezgimą. Čempionatą laimėjo tas pats vokietis, kuris čempiono laurais pasipuošė ir prieš metus, tuo pasėdamas didžiausią virtinę apkalbų, jog kažkas čia nesąžininga. O aš galiu pasakyti, jog sąžininga ir dar kaip. Jis yra šamautojas praktikas, vienas pirmųjų po vandeniu nufilmavęs šamų atakas, šių žuvų žūklei skiriantis visą laisvą laiką. Kitais metais vyksiančiame čempionate bandysiu sudalyvauti ir aš. Tam reikia viso labo 1500 eurų. O nepasitikėti savo jėgomis negaliu; tiek prieš čempionatą, tiek jo metu, tiek du mėnesius praėjus kasdien sugaudydavau geresnius rezultatus nei pasaulio čempionas. Juolab pražvejojus kasdien visą sezoną mažų paslapčių esu sukaupęs gerą atsargą.

Ar nenusibosta žvejoti? Gi ir Lietuvoje gyvendamas tą darydavai labai dažnai, o dabar dar dažniau? Ar nepavargsti nuo to?

Aišku, kad pavargstu. Pats dugnine šamų nebegaudau, atsibodo... Spiningu ir su kvakle vis dar įdomu. Vieną dieną klientams sugaudžiau 28 šamus. Tai reiškia, jog kiekvieną reikia valtin ar į krantą išvilkti, pamatuoti, pasverti, suorganizuoti gerą fotosesiją. Tada vėl jaukinti, vėl užvežti masalus su valtimi. Tą vakarą rankos, kojos drebėjo, nes raumenų baterijos buvo išsikrovusios visiškai.

Ar nekyla kokių filosofinių - gamtinių klausimų, na pavyzdžiui, kam kankinti tuos gyvius vardan savo malonumo?

Man visad visokių filosofinių klausimų kyla. Jei į žūklę žiūrėti kaip į kankinimą, tai tuomet pažiūrėkime tuo pačiu kampu į gyvulininkystę, išvis sadizmas be ribų. O gamtos tarša, ar tai ne mūsų žemės motulės kankinimas? Prieš kelias dešimtis metų vienas vokietis įleido į Ebro upę 9 šamukus. Iki tol Rio Ebro garsėjo kaip rekordinių lydekų karalystė. Per penkerius metus lydekos išnyko, šamai nesugebėjo išnaikinti tik starkių, ešerių ir karpių. Vieni dygliuoti, kiti per stambūs apžioti. Ispanai ir dabar į šamus žiūri kaip į upės parazitus, nors praėjo trys dešimtys metų ir gerus pinigėlius valstybė uždirba iš žūklės turizmo, tačiau jei inspektoriams stebint pagausi šamą, privalai užmušti. Paleidinėti galima visą kitą žuvį, išskyrus šamus. Tie patys anglų ar olandų žvejai kraipo galvas, kaip taip galima, juk tai žvėriška, bet jiems tai atrakcija, o ispanams -ekologinė katastrofa.

Žūklės verslas ten ir Lietuvoje, kokius pastebi pagrindinius skirtumus? Kur Lietuviai aukščiau stovi, kur žemiau?

Lietuvaičiai pagal žūklės įgūdžius ir "pasikaustymą" stovi aukščiau nei dauguma Europos žvejų. Turiu omeny žvejų armiją. Jei žiūrėsime į atskirus specialistus, tai užtenka žvilgtelt į pasaulio čempionatų statistiką, mūsiškiai - vidutiniokai. Tačiau kalbant apie vidutinį statistinį žvejį, mes esame top trejete. Vienok tie įgūdžiai išplaukia iš to, kad dauguma mūsų laimikių atsiduria ant virtuvės stalo ir darosi vis sunkiau sugauti rekordinę žuvį, privalome sekti naujienas, daryti savus atradimus. Dauguma užsienio žvejų, kurių vandenys turtingi žuvimis, gaudo taip, kaip mes tarybiniais laikais: kinietiškas kuolas, buki kabliukai, belekoks užmetimas, nekalbant apie kažkokias taktikas ir strategijas. Bet per savaitgalį vis tiek kelis karpius pasigauna, žiūrėk ir koks šamas sliekais susigundo.

Kalbant apie žūklės verslą, tai mūsų parduotuvių vitrinos turtingesnės savo asortimentu. Tačiau čionykštės turi ryškią specializaciją: šamų, karpių, starkių žūklei. Tuo siauruoju asortimentu jie lenkia mūsiškes.

Žinau, kad nemažai Lietuvių važiuoja žvejoti į Ispaniją, kokių būtent žuvų, į kokias vietas?

Kol kas nesutikau nei vieno lietuvio atvykusio pažvejoti. Prieš išvykdamas bandžiau tokį verslą

užsukti, aprašiau žūklės žurnale savo įspūdžius iš Ispanijos. Išskyrus kelis žvejus, kurie norėtų, bet ne dabar, dar keliolika, kuriems reikėjo tik informacijos, tikrų žūklės turistų taip ir neatsirado. Mes pripratę taupyti. Manau, jeigu ir vyksta lietuvaičiai čia pažvejoti, tai viską bando atrasti patys, per brangu daugumai samdyti gidus ar užsisakyti vietas kempinguose. Teko matyti daug palapinių miestelių, nors Ispanijoje tai nelegalu, bet policija žiūri pro pirštus. Kiek žiūrėjau video įrašų Youtube, būtent tai ir yra įprastinis mūsų žvejų pasirinkimas.

Ar ten begyvendamas turi laiko domėtis tuo, kas vyksta Lietuvoje? Ar iškeistum į varganesnį gyvenimą Lietuvoje, tą saulėtą rojų Ispanijoje? Ar nemanai, kad Lietuvai tavęs reikia?

Tikrai nesidomiu tuo, kas vyksta Lietuvoje. Man užtenka žinoti, kad mūsų gamta yra pati gražiausia, mūsų tikri keturi sezonai yra žymiai brangesni nei šimtas Ispanijos saulių. Žinau, kad kol kas žuvų nedaugėja, o visa kita yra tuštybių mugė. Ispanijos televizijos net neturi kriminalinių kronikų, rodoma kas gražu, blogiausios naujienos nebent apie gaisrą. Ar man reikėtų domėtis, kas, kodėl ir kokiu tikslu vedamas prieš rinkimus vėl tauškia niekus, o po rinkimų auginasi bambas? Ar man reikėtų domėtis, kad Lietuvos visuomenė ir toliau pūna arba yra pūdoma? Ar reikėtų domėtis visais tais "pedoskandalais", kuriais ir be televizijų pagalbos šauniai reklamuojamės kaip valstybė, kurioje teisinė sistema vaikų darželio lygio? Aš žinau, jog grįžęs ir įsijungęs žinias vėl išgirsiu tą patį, kaip ir prieš metus, kaip ir prieš penkerius. Jei dar ir norėčiau nuveikti kažką gero, tai įgyvendinti projektą apie žūklę Europoje, kad paskatinti mūsų žvejus keliauti, atrasti kažką naujo, suprasti priežastis, kodėl tenai geriau nei pas mus ir vėliau bendromis pastangomis keistis į gerąją pusę. Sakysite per brangu, bet šiuo metu kuras iki Palangos kainuoja brangiau nei lėktuvo bilietai į Olandiją ir atgal.

Kaip į tavo tokį gyvenimo būdą žiūri tavo artimieji? Ar nemoralizuoja tavęs, kad surimtėtum ir panašiai?

Tai kad visi artimieji mano šią silpnybę žūklei žino nuo pat vaikystės, jau seniai su tuo susitaikė, o dabar netgi labai palaiko, žino, kad dirbu savo svajonių darbą. Bet jie labai priešiškai nusiteikę prieš televizinį projektą, sako: "vėl ten lendi, kur stabilumas lygus nuliui". Bet ką padarysi, kai taip norisi parodyti daugumai žvejų, ką pats mačiau savo akimis ir pergyvenau.

Visgi, toks gyvenimas, beveik kiekvieno Lietuvos žvejo svajonė. Ar tai ir tavo svajonė?

Taip - svajonė, bet tai ir be galo sunkus darbas. Dabar kuriu pradžią savo versliukui, nes kitų kempingų šeimininkai kartais diktuoja tokias sąlygas, kurios man nepriimtinos: neišduok klientams naujų gerų vietų, nesakyk apie gaudymą su kvakle... Gi reikės naujon vieton nuvežti, reikės duoti motorinę valtį atskirai žvejų grupei visai dienai, o tai papildomos išlaidos. Bet sėdėti visą savaitę esant 42 laipsniams karščio ne visiems priimtina, ir kai matau nuvargusius veidus žmonių, kurie atvažiuoja pailsėti, negaliu nepasiūlyti nuotykinės kelionės į kelias kitas upes, pažvejojant valandą vienoje vietoje, vėliau atsigaivinant šaltu alumi pakelės kavinėje ir pratęsiant žūklę kitoje. Tik taip gali pajusti, jog žūklavai Ispanijoje, matei šitą ir aną. Bet dauguma kempingų apsiriboja žvejų desanto išsodinimu kasdien toje pačioje vietoje, na ir spokso jie visą savaitę į tas pačias uolas.

Apie šamus. Manau, jau labai gerai pažįsti šias žuvis. Šamas, kas tai per žuvis? Mitybos įpročiai, žvejybos taktika. Ar Ispaniškas šamas nuo Lietuviško labai skiriasi?

Šamas labai protinga žuvis, sakyčiau protingiausia iš visų man žinomų, greitai mokosi. Jei vienais metais kabliukai buvo tokio dydžio, tai kasmet tenka juos mažinti, naudoti paroloną norint pakelti paletes nuo dugno. Na, viskas panašiai kaip ir karpių žūklėje, tik jie daug jautresni visoms gudrybėms. Karpis gerai mato, o šamas pasikliauna daugiausia kitais jutiminiais organais. Apie visas taktikas ir strategijas ruošiuosi parašyti knygą, tai palikime tas paslaptis paslaptimis, antraip niekas knygos nepirks.

Ispaniškas šamas nuo lietuviško skiriasi spalva, mitybos įpročiais, nes jie pripratę prie kepinančios Ispanijos saulės. Yra ir šamų albinosų, oranžinių, bet tai jau genetinės mutacijos.

Kokių dydžių šamai gyvena Ispanijoje? Ar tenykščiai ichtiologai skaičiuoja jų amžių, išvis, ar tai ilgaamžė žuvis.

Šamai į Ebro upę buvo paleisti prieš nepilnus keturiasdešimt metų, didžiausi siekia 120 kg. Bet čia išimtis, nes jie gauna daug ir nemokamo maisto iš žvejų turistų kišenės. Paprastai šamai taip greitai neauga, šimto kilogramų šamas kitose šalyse turėtų būti mažiausiai 60 metų amžiaus. Tenykščiai ichtiologai vargu ar domisi pačia šamų fiziologija plačiaja prasme. Teko girdėti, kad vietinė valdžia buvo prašiusi atrasti priešnuodį nuo šamų, kuris būtų nekenksmingas kitoms žuvų rūšims, bet į tokias naujienas labai garsiai sureagavo šamautojų visuomenė ir projektas liko stalčiuose.

Jeigu va taip sugalvočiau pavažiuoit į ten šamų pažvejoti, kokiais įrankiais ir masalais ir kitokia įranga patartumei apsirūpinti?

Užsisakytum nakvynę, gido paslaugas ir važiuok. Temptis savus įrankius neapsimoka, nes už bagažą lėktuve sumokėsi tiek pat, kiek už jų nuomą čia, tai nematau tikslo vargti. Įrankiai tinka visi, kurie atlaiko ekstremalias apkrovas ir yra patikimi; nepulsiu dabar reklamuoti kažkurio vieno, nes kol kas neatradau sau nei vieno tobulo. Visi lūžta, žiedeliai iššokinėja, ritės užstringa. Apie masalus ir šamų žūklės būdus Ispanijoje, kuriuos siūlyčiau žvejams iš Lietuvos, galima pasiskaityti mano kuriamame tinklalapyje .

Parašė Vaida Tulabaitė
Penktadienis, 21 Rugsėjis 2012 21:27

[redacted]